Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0285

Ziņojums “Eiropas konkurētspējas nākotne” (M. Draghi ziņojums): institucionālie aspekti

Eiropas Parlamenta 2025. gada 25. novembra rezolūcija par ziņojumu “Eiropas konkurētspējas nākotne” (M. Draghi ziņojums): institucionālie aspekti (2025/2013(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā *Mario Draghi* 2024. gada 9. septembra ziņojumu “The future of European competitiveness” (Eiropas konkurētspējas nākotne) (Dragi ziņojums),

– ņemot vērā *Mario Draghi* 2024. gada 17. septembra runu Eiropas Parlamentam nolūkā iepazīstināt ar viņa ziņojumu,

– ņemot vērā *Enrico Letta* 2024. gada 17. aprīļa ziņojumu “Much More Than A Market” (Daudz vairāk nekā tirgus) (Letas ziņojums),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 29. janvāra paziņojumu “ES Konkurētspējas kompass” (COM(2025)0030),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 11. februāra paziņojumu “Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu” (COM(2025)0046),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 19. marta paziņojumu “Uzkrājumu un investīciju savienība. Stratēģija, kā veicināt ES iedzīvotāju turību un ekonomikas konkurētspēju” (COM(2025)0124),

– ņemot vērā *Sauli Niinistö* 2024. gada 30. oktobra ziņojumu “Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness” (Drošāk kopā – Eiropas civilās un militārās sagatavotības un gatavības stiprināšana) (Nīnistes ziņojums),

– ņemot vērā 2022. gada 9. maija ziņojumu par konferences par Eiropas nākotni (*CoFE*) galīgajiem rezultātiem,

– ņemot vērā2022. gada 4. maija rezolūciju par turpmākajiem pasākumiem saistībā ar konferences par Eiropas nākotni secinājumiem[1],

– ņemot vērā 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par aicinājumu sasaukt konventu, lai grozītu Līgumus[2],

– ņemot vērā 2023. gada 22. novembra rezolūciju par Eiropas Parlamenta priekšlikumiem attiecībā uz Līgumu grozīšanu[3],

– ņemot vērā 2023. gada 11. jūlija rezolūciju par ES Līgumos paredzēto pārejas klauzulu īstenošanu[4],

– ņemot vērā Parlamenta 2025. gada 7. maija rezolūciju par pārstrādātu ilgtermiņa budžetu Savienībai mainīgā pasaulē[5],

– ņemot vērā 2025. gada 12. marta rezolūciju par Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni[6],

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 48. pantu,

– ņemot vērā ES Līgumos ietvertās pārejas klauzulas,

– ņemot vērā Līguma noteikumus par ciešāku sadarbību un pastāvīgo strukturēto sadarbību,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 122. pantu,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Konstitucionālo jautājumu komitejas ziņojumu (A10-0196/2025),

A. tā kā pēc Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas pieprasījuma sagatavotais Dragi ziņojums sniedz visaptverošu diagnozi par strukturālajām problēmām, ar kurām saskaras ES, brīdinot, ka ES ilgstoši draud palēnināta ekonomikas izaugsme, kas galu galā varētu apdraudēt labklājību un sociālo nodrošinājums; tā kā Dragi ziņojumā ir izklāstīts, kā Eiropa vairs nevar paļauties uz daudziem faktoriem, kas agrāk ir veicinājuši izaugsmi;

---

1 OV C 465, 6.12.2022., 109. lpp.
2 OV C 493, 27.12.2022., 130. lpp.
3 OV C, C/2024/4216, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
4 OV C, C/2024/3996, 17.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3996/oj.
5 Pieņemtie teksti, P10_TA(2025)0090.
6 OV C, C/2025/3151, 20.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

B. tā kā ir radusies liela IKP atšķirība starp ES un Amerikas Savienotajām Valstīm, palielinoties no vairāk nekā 15 % 2002. gadā līdz aptuveni 30 % 2023. gadā, vērtējot pēc 2015. gada cenām; tā kā to galvenokārt izraisījusi lielāka produktivitātes samazināšanās Eiropā un ES nespēja izmantot uz internetu balstīto digitālo revolūciju un ar to saistīto potenciālo produktivitātes pieaugumu, daļēji Eiropas vienotā tirgus sadrumstalotības dēļ;

C. tā kā Dragi ziņojumā ir norādīts, ka inovācijas plaisas novēršana, kopīgs dekarbonizācijas un konkurētspējas plāns, drošības palielināšana un atkarības mazināšana un ES ekonomisko, vides un sociālo mērķu sasniegšana ir Eiropas turpmākās izaugsmes pamats; tā kā ziņojumā tiek lēsts, ka šajā nolūkā būs jāpalielina investīciju līmenis aptuveni 5 % apmērā no ES kopējā IKP, kas veido vismaz 750–800 miljardus EUR papildu ikgadējo investīciju;

D. tā kā globālais pieprasījums pēc kritiski svarīgām izejvielām strauji pieaug saistībā ar pāreju uz tīru enerģiju, lai gan Eiropa ir ļoti atkarīga arī no digitālo tehnoloģiju importa, jo īpaši mikroshēmu ražošanā, jo 75–80 % no globālās pusvadītāju sagatavju ražošanas jaudas atrodas Āzijā; tā kā būtu jāizstrādā patiesa ES ārējā ekonomikas politika, lai saglabātu ES autonomija un konkurētspēju šajā kritiski svarīgajā jomā, kā arī citās stratēģiskās nozarēs;

E. tā kā gan Letas ziņojumā, ko sagatavojis *Enrico Letta*, bet pasūtījusi Eiropadome, gan arī Dragi ziņojumā ir uzsvērts, ka vienotais tirgus jau no paša sākuma ir izrādījies ievērojams stimuls ES ekonomikai un spēcīgs faktors tās pievilcības veicināšanai un joprojām ir Eiropas integrācijas un vērtību stūrakmens, kas kalpo kā nozīmīgs katalizators izaugsmei, labklājībai un solidaritātei; tā kā starptautiskā aina tomēr ir būtiski mainījusies, uzsverot nepieciešamību vēl vairāk padziļināt un pabeigt vienotā tirgus izveidi, lai pilnībā izmantotu tā potenciālu;

F. tā kā Dragi ziņojumā ir konstatēts — lai atjaunotu ES ražīgumu un sasniegtu ES vides un sociālajā jomā izvirzītos mērķus, gadā ir nepieciešamas papildu investīcijas vismaz 750–800 miljardu EUR apmērā;

G. tā kā ES atbalstu gan publiskajām, gan privātajām investīcijām ierobežo ES budžeta apjoms, tā mērķtiecības trūkums, kompleksas pārvaldības regulējums un pārāk piesardzīga attieksme pret risku; tā kā kopīgas ES investīcijas, tostarp kopīgi finansētas tirgus iniciatīvas, ir būtiskas, lai risinātu pārrobežu problēmas, nodrošinot apjomradītus ietaupījumus, veicinot stratēģisko autonomiju, aizsargājot un sekmējot kohēziju visā Savienībā, piesaistot privāto kapitālu, uzlabojot ES globālo konkurētspēju kritiski svarīgās

nozarēs, kā arī finansējot un nodrošinot citus Eiropas sabiedriskos labumus;

H. tā kā mēģinājums izveidot kapitāla tirgu savienību (KTS), ko Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena ir noteikusi par stratēģisku prioritāti, vēl nav sasniedzis savus mērķus iepriekšējo desmit gadu laikā; tā kā darbs pie KTS izveides līdz šim uzsver, ka finanšu pakalpojumu pilnīga integrācija vienotajā tirgū ir būtiska, lai sasniegtu ES stratēģiskos ekonomikas politikas mērķus;

I. tā kā Dragi ziņojumā ir sniegta visaptveroša analīze par ES ekonomikas pārvaldību un tās konkurētspēju;

J. tā kā kopš Krievijas agresijas kara pret Ukrainu pievienošanās procesi vairākās valstīs ir ieguvuši jaunu impulsu, radot situāciju, kurā ES ir jāsagatavojas nākamajām paplašināšanās kārtām un jāuzlabo savi lēmumu pieņemšanas procesi, lai nodrošinātu, ka tā spēj efektīvi darboties ar lielāku dalībvalstu skaitu; tā kā Dragi ziņojumā ir norādīts, ka Komisijas darbība likumdošanā ir pieaugusi un ka ES būtu stingri jāpiemēro subsidiaritātes princips; tā kā Dragi ziņojumā ir norādīts, ka ES lēmumu pieņemšanas noteikumi līdz ar ES paplašināšanos nav būtiski attīstījušies un ka tos nepieciešams nostiprināt un racionalizēt, ņemot vērā turpmāko paplašināšanos un sarežģīto globālo vidi; tā kā vienotā tirgus paplašināšana nodrošinātu vērā ņemamu potenciālu ES ekonomikas izaugsmei un tās ģeoekonomiskās pozīcijas stiprināšanai;

K. tā kā Dragi ziņojumā ir arī pausts uzskats, ka vairākas valdības izmanto valsts veto tiesības, lai aizkavētu vai vājinātu rīcību lēmumu pieņemšanas procesā; tā kā ziņojumā ir arī uzsvērts, ka, lai gan ES stiprināšanai ir vajadzīgas izmaiņas Līgumos, ir daudz darāmā, veicot mērķtiecīgus pielāgojumus; tā kā ziņojumā tāpēc ir uzsvērts, ka jaunas Eiropas industriālās stratēģijas atbalstam nepieciešami paralēli uzlabojumi ES institucionālajā struktūrā un darbībā;

L. tā kā Dragi ziņojumā ir uzsvērts, ka nepieciešams vienkāršot Eiropas lēmumu pieņemšanas procesu, lai atvieglotu pasākumu pieņemšanu nolūkā uzlabot ES konkurētspēju un ekonomikas izaugsmi, kā arī lai nodrošinātu, ka lēmumi tiek pieņemti savlaicīgi un efektīvi;

M. tā kā Dragi ziņojumā ir precizēts, ka pašreizējā tiesiskā regulējuma ietvaros ir iespējams stiprināt ES politisko un institucionālo modeli, piemērojot mērķtiecīgus racionalizācijas pasākumus bez nepieciešamības mainīt Līgumus; tā kā ziņojumā apgalvots, ka šādiem pasākumiem vajadzētu būt vērstiem uz regulējuma mazināšanu, nevis uz ES noteikumu un procedūru skaita palielināšanu;

N. tā kā Dragi ziņojumā ir norādīts, ka digitālā pārveide un mākslīgā intelekta (MI) attīstība ir galvenie turpmākās Eiropas konkurētspējas virzītājspēki; tā kā ES līdz šim nav izmantojusi izšķirošas iespējas

digitālajā revolūcijā un joprojām atpaliek no pasaules līderiem MI spēju, datu infrastruktūras un dziļo tehnoloģiju izvēršanas jomā;

O. tā kā Dragi ziņojumā ir uzsvērts, ka ES ir jāstiprina sava stratēģiskā autonomija un aizsardzības spējas, pārvarot tirgus sadrumstalotību, kā arī uzlabojot sadarbspēju un konsolidējot Eiropas aizsardzības rūpniecību; tā kā Nīnestes ziņojums papildina šo redzējumu, uzsverot nepieciešamību uzlabot gatavību riskam, reaģēšanu krīzes situācijās un kritiskās infrastruktūras un piegādes ķēžu noturību; tā kā abos ziņojumos ir uzsvērts, ka uzticamai Eiropas aizsardzības savienībai ir vajadzīga integrēta pārvaldības sistēma un ilgtspējīgas un koordinētas investīcijas ES līmenī,

Vispārēji apsvērumi

1. atzinīgi vērtē Dragi ziņojumu, tā konstatējumus un tajā pausto aicinājumu rīkoties; atbalsta analīzi, ka Eiropa saskaras ar eksistenciālu problēmu, kas prasa vēl līdz šim nepieredzētus institucionālus centienus, lai saglabātu konkurētspēju un izaugsmi mūsdienu strauji mainīgajā ģeopolitiskajā kontekstā; uzsver, ka šādai reakcijai ir jābalstās uz Savienības demokrātisko pārvaldību, iestāžu pilnvaru līdzsvaru un Līgumu ievērošanu; aicina atjaunot Eiropas stratēģiju, kas ļautu Savienībai pieņemt savlaicīgus un efektīvus lēmumus, lai nodrošinātu tās konkurētspēju un ilgtspēju;

2. uzsver, ka, kā norādīts Dragi ziņojumā, ES ir steidzami jāuzlabo tās institucionālā pārvaldība; uzsver, ka šie uzlabojumi būtu jāpapildina ar skaidru un iekļaujošu komunikācijas stratēģiju, kuras mērķis ir iesaistīt iedzīvotājus un informēt par ieguvumiem šo uzlabojumu rezultātā, lai nodrošinātu pilnīgu sabiedrības atbalstu un veicinātu piederības sajūtu un kopīgu atbildību; uzsver, ka tas kopā ar nepieciešamību atteikties no sadrumstalotām valstu pieejām un stiprināt pārorientētu, paātrinātu un vienkāršotu lēmumu pieņemšanas procesu ES līmenī ļaus Savienībai rīkoties efektīvāk un lietderīgāk tur, kur tas ir vissvarīgāk, kā patiesam pasaules mēroga dalībniekam; atzīst, ka ir svarīgi vairākās jomās novērst lēmumu pieņemšanas bloķēšanas iespējas Padomē; atbalsta visas iniciatīvas, kuru mērķis ir izstrādāt efektīvāku lēmumu pieņemšanas procesu, kas ir būtisks ES konkurētspējas uzlabošanai, vienlaikus pilnībā ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus, kas noteikti LES 5. panta 3. un 4. punktā;

3. uzsver, ka galvenās jomas, kurās nepieciešama stratēģiska politikas reforma, lai palielinātu ES konkurētspēju, ir Eiropas vienotā tirgus izveides pabeigšana, uzkrājumu un investīciju savienības (*SIU*) izveide, ES budžeta efektivitātes un tā īstenošanas uzlabošana, augsta līmeņa sociālās aizsardzības un sociālo un darba tiesību saglabāšana, Eiropas MI modeļa un digitālās pārveides padziļināšana un Eiropas enerģētikas savienības un Eiropas aizsardzības savienības izveide;

4. uzsver, ka stratēģiskās politikas reformas un ierosinātās izmaiņas ES institucionālajā struktūrā būtu jāuzskata par savstarpēji nesaraujami saistītiem aspektiem, kas jāīsteno kopā ar mērķi veicināt konkurētspējīgāku ES;

ES pārvaldības pārorientēšana, paātrināšana un vienkāršošana

5. atzinīgi vērtē centienus pārorientēt un vienkāršot ES darbu, paredzot stratēģiskas prioritātes un iestāžu efektivitāti; aicina stiprināt ES spēju rīkoties gadījumos, kad rīcība ES līmenī sniedz skaidru pievienoto vērtību, pamatojoties uz subsidiaritātes principu; uzsver, ka vienkāršošanai, subsidiaritātei un proporcionalitātei ir jārada viedāki un efektīvāki tiesību akti un ka tās nedrīkstētu novest pie regulējuma atteikšanās no tām jomām, kurās nepieciešama ES līmeņa rīcība; uzsver, ka efektīvai intervencei politikas jomās, kas veicina lielāku ekonomikas konkurētspēju, ir jāpielāgo Savienībai Līgumos piešķirtās kompetences; uzsver, ka šī vienkāršošana un atjaunotais uzsvars ir jāatspoguļo arī efektīvākā un vienkāršākā institucionālajā struktūrā, tostarp Komisijas un komisāru kolēģijas reorganizācijā, lai uzlabotu ES efektivitāti un spēju risināt mainīgās problēmas un stiprinātu tās lomu pasaules mērogā;

6. pieņem zināšanai Komisijas Konkurētspējas kompasu, kura pamatā ir Dragi ziņojuma redzējums, un tajā pausto uzsvaru, ka nepieciešama lielāka stratēģiskā autonomija un noturība, kā arī ES konkurētspējas palielināšana, kas balstās uz ilgtspēju, inovāciju un enerģētisko drošību, kā arī sociālo, ekonomikas un teritoriālo kohēziju; atzīst, ka Konkurētspējas kompasā uzsvars uz regulējuma efektivitāti ir būtisks, lai veicinātu inovāciju, piesaistītu investīcijas un nodrošinātu ilgtspējīgu izaugsmi; atbalsta tādu instrumentu ieviešanu, ar kuriem novērtē jauno priekšlikumu ietekmi uz maziem un vidējiem uzņēmumiem un konkurētspēju, un iesaka regulāri uzraudzīt progresu un veicināt digitālos risinājumus, lai atvieglotu administratīvās procedūras; uzsver, ka darbaspēka un prasmju trūkums ir jārisina kā strukturāla konkurētspējas problēma visās dalībvalstīs; tomēr uzsver, ka Konkurētspējas kompass ir vēl vairāk jāuzlabo, stiprinot ES institucionālo struktūru;

7. atzinīgi vērtē ideju stiprināt ES lēmumu pieņemšanu par mērķtiecīgām un stratēģiskām konkurētspējas prioritātēm; uzskata, ka jebkuram konkurētspējas koordinācijas instrumentam būtu jākalpo kā visaptverošai institucionālai sistēmai, kas ļautu ES ne tikai koordinēt ES un valstu politiku, bet arī darboties kā vienotai struktūrai; uzsver, ka šāds instruments būtu jāvada Komisijai, jāuzrauga Parlamentam un Padomei un jāpakļauj neatkarīgam novērtējumam, pamatojoties uz tā efektivitāti un pārredzamību un mērķu sasniegšanu; uzsver, ka ir nepieciešama sadarbība ar valstu parlamentiem un regulatīvajām iestādēm, lai nodrošinātu demokrātisko leģitimitāti; uzsver, ka sociālo partneru un ieinteresēto

personu iesaistīšana ir jāiekļauj ES pārvaldībā, lai nodrošinātu iekļautību un pārskatatbildību;

8. atzinīgi vērtē mērķi paātrināt ES darbu un atkārtoti aicina panākt lielāku efektivitāti lēmumu pieņemšanā, tostarp pāriet uz kvalificēta vairākuma balsošanu un parasto likumdošanas procedūru, kad tas ir nepieciešams, galvenajās politikas jomās; norāda, ka dažās īpaši svarīgās jomās būtu jāparedz augstāks nodoto balsu slieksnis; norāda, ka iepriekš ir rasti risinājumi, kas lēmumu pieņemšanas procesus padarīja izšķirošākus; uzsver, piemēram, to, ka Amsterdamas līgums ieviesa kvalificēta vairākuma balsošanu, vienlaikus paredzot arī konstruktīvas atturēšanās iespēju dažās politikas jomās;

9. mudina Eiropadomi apspriest Parlamenta 2022. gada 9. jūnija un 2023. gada 22. novembra rezolūcijās izklāstītos priekšlikumus par konventa sasaukšanu saskaņā ar parasto pārskatīšanas procedūru, kas paredzēta LES 48. pantā, un, ja iespējams, apsvērt mērķtiecīgus grozījumus Līgumos, izmantojot vienkāršoto procedūru, kas izveidota saskaņā ar LES 48. panta 6. punktu, lai paātrinātu būtiskas un steidzamas reformas; atgādina par Konferences par Eiropas nākotni secinājumiem un mudina Komisiju un Padomi veikt konkrētus un savlaicīgus pasākumus, lai īstenotu šos ieteikumus; uzskata, ka gatavošanās kompromisam par nākamo daudzgadu finanšu shēmu ir vērā ņemama iespēja intensificēt darbu pie ES institucionālās struktūras stiprināšanas;

10. atgādina par Konferences par Eiropas nākotni secinājumiem, īpaši par to, ka nepieciešama Līgumu reforma, un mudina Komisiju un Padomi veikt konkrētus un savlaicīgus pasākumus, lai īstenotu šos ieteikumus;

11. atkārtoti pauž apņemšanos uzlabot ES spēju rīkoties ātri un efektīvi un uzlabot lēmumu pieņemšanas efektivitāti galvenajās politikas jomās; atkārtoti aicina paplašināt kvalificēta vairākuma balsošanas un parastās likumdošanas procedūras pielietošanu, iekļaujot tajā vairāk politikas jomu un izmantojot pārejas klauzulas, kā paredzēts Līgumos, lai uzlabotu ES spēju rīkoties ātri un efektīvi;

12. aicina Padomi apsvērt iespēju izmantot ciešāku sadarbību saskaņā ar LES 20. pantu gadījumos, kad vienprātības balsojums neļauj pieņemt svarīgus lēmumus galvenajās politikas jomās attiecībā uz ES kopumā; uzsver, ka ciešākas sadarbības pamatā ir dalībvalstu likumīgās vajadzības, ja Savienība kopumā nevar pieņemamā termiņā sasniegt šādas sadarbības mērķus; uzsver, ka ciešāka sadarbība piedāvā divas svarīgas garantijas, proti, Parlamenta piekrišanu un pārskatīšanu Eiropas Savienības Tiesā (EST), un ka ciešākas sadarbības ietvaros pieņemto lēmumu pamatā ir Komisijas priekšlikums; uzsver, ka ciešākas sadarbības galvenais mērķis ir lēmumu pieņemšanas vienkāršošana; iesaka iesaistītajām

dalībvalstīm aktivizēt LESD 333. pantā paredzēto īpašo pārejas klauzulu, lai ciešākā sadarbībā pārietu uz kvalificēta vairākuma balsošanu un parasto likumdošanas procedūru; norāda, ka Dragi ziņojumā ir ierosināts, ka gadījumos, kad nav iespējams panākt vienprātīgu vienošanos par kvalificēta vairākuma balsošanu, dalībvalstis, kas to vēlas, varētu arī apsvērt starpvaldību sadarbības izmantošanu;

13. uzsver, ka ES lēmumu pieņemšanas procesa uzlabošanai ir nepieciešams pilnvarot Parlamentu, piešķirot tam tādas pašas tiesības kā Padomei, un aicina nostiprināt Parlamenta lomu likumdošanas procesā; atkārtoti aicina Parlamentu pilnībā izmantot likumdošanas iniciatīvas tiesības; uzsver, cik svarīgi ir modernizēt Parlamenta tiesības veikt izmeklēšanu, lai stiprinātu demokrātisko kontroli pār ES izpildvaru;

14. uzskata, ka LESD 122. pants var būt instruments ātrai ES rīcībai krīzes situācijās, taču uzsver, ka tā izmantošana ir stingri jāuzrauga ne tikai Tiesai, bet arī Parlamentam; uzsver, ka ir jānodrošina cieša sadarbība starp Komisiju, Parlamentu un citām attiecīgajām ES iestādēm un struktūrām; prasa precizēt un padarīt sistemātiskākas LESD 122. panta aktivizēšanas procedūras, jo īpaši pilnvarojot abus likumdevējus lemt par šā panta aktivizēšanu;

15. uzsver, ka ir steidzami jāuzlabo ES institucionālā un finanšu sistēma, lai nodrošinātu, ka tā joprojām ir funkcionāla, demokrātiska un konkurētspējīga un ka tā spēj uzņemt jaunas dalībvalstis un veicināt to sekmīgu integrāciju, ņemot vērā turpmākās paplašināšanās; tādēļ atkārtoti apstiprina, ka paplašināšanās procesam jānotiek paralēli ar ES pārvaldības stiprināšanu; mudina uz dialogu starp ES un kandidātvalstu valdībām, parlamentiem un pilsonisko sabiedrību par visiem paredzētajiem priekšlikumiem attiecībā uz izmaiņām ES institucionālajā struktūrā; atzīst, cik svarīgas ir tādas iniciatīvas kā Eiropas Politiskā kopiena (EPK), kas nodrošina politisko sadarbību un veicina reģionālos dialogus un varētu veicināt kandidātvalstu pakāpenisku integrāciju Savienībā un tās politikā, taču tā nav alternatīva dalībai ES; uzsver, ka Parlaments būtu regulāri jāinformē un ar to būtu jāapspriežas par norisēm EPK, lai nodrošinātu demokrātisku pārskatatbildību un saskaņotību ar ES iestāžu sistēmu;

Efektīva ES pārvaldība galvenajās politikas jomās

16. aicina pabeigt Eiropas vienotā tirgus izveidi, kā tas noteikts LESD 26. un 114. pantā, kā arī LES 3. panta 3. punktā, lai pilnībā izmantotu šā tirgus potenciālu un pārvarētu atlikušos šķēršļus, tostarp negodīgu starptautisko konkurenci, ņemot vērā saskaršanos ar augstām enerģijas cenām, prasmju un darbaspēka trūkumu, grūtības piekļūt kapitālam, sadrumstalotību ES noteikumu īstenošanā, nepietiekamu atbalstu digitālās un zaļās pārkārtošanās

procesam un lielo administratīvo slogu iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kā arī veicināt ekonomikas izaugsmi, sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju un kultūras apmaiņu ES; aicina izveidot Eiropas integrētu kapitāla tirgu, kā paredzēts LESD 26. un 63. pantā, izmantojot jaunizveidotu uzņēmumu un investīciju savienību, pamatojoties uz kapitāla tirgu savienību, kas līdz galam vēl nav pabeigta; aicina stiprināt Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi saskaņā ar LESD 114. panta juridisko pamatu, lai uzlabotu uzraudzības konverģenci un pārrobežu koordināciju uzņēmumu un investīciju savienības ietvaros; norāda arī, ka Letas ziņojumā ir atzīta vienotā tirgus ekonomiskās varas nozīme ES globālo un tirdzniecības mērķu sasniegšanā, tostarp ekonomiskajās attiecībās ar stratēģiskajiem partneriem;

17. atbalsta „piektās brīvības” pievienošanu pašreizējām četrām, kā ierosināts Letas ziņojumā, lai veicinātu pētniecību, inovāciju, zināšanas un izglītību pētniekiem, novatoriem un darbiniekiem vienotajā tirgū;

18. aicina Komisiju nodrošināt, ka turpmākās iniciatīvas ES konkurētspējas stiprināšanai un vienotā tirgus padziļināšanai ir balstītas uz pasākumiem, kas veicina ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, kā noteikts Līgumos; uzsver, ka ES pārvaldības sistēmā ir pilnībā jāintegrē institucionālie mehānismi vienlīdzīgām iespējām, solidaritātei un nevienlīdzības mazināšanai; atkārtoti aicina stiprināt Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu un uzraudzību, izmantojot ES pārvaldības struktūras, tādējādi sociālo progresu iekļaujot kā ES lēmumu pieņemšanas pamatelementu;

19. atkārtoti apstiprina, ka vienotā tirgus mērķi būtu jāsaskaņo ne tikai ar tiesībām brīvi pārvietoties, bet arī ar “tiesībām palikt”, kā izklāstīts Letas ziņojumā; tādēļ aicina Komisiju atbildību par “tiesībām palikt” uzticēt vienam no komisāriem, kura atbildības jomā ietilpst kohēzijas politika un vispārējas nozīmes pakalpojumi, un, lai nodrošinātu, ka politika attiecībā uz “tiesībām palikt” tiek rūpīgi pielāgota reģiona īpatnībām, un respektētu ES reģionu sociālekonomisko un kultūras daudzveidību, izveidot strukturētu un pastāvīgu dialogu starp komisāru un dalībvalstu reģionālajām iestādēm; atzīst, ka infrastruktūras attīstības veicināšana, kopienas veidošana, darbvietu radīšana, piekļuve sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā arī rūpniecībai un ieguldījumiem piemērota vide ir būtiska, lai nodrošinātu cilvēku tiesības palikt savos reģionos, un veicina ES ekonomikas attīstību un konkurētspēju; uzsver, ka ir svarīgi saglabāt kohēzijas politiku kā spēcīgu ES budžeta daļu, nodrošinot, ka tā efektīvāk atbilst reģionu un pilsētu īpašajām vajadzībām, tostarp nodrošinot tiešāku piekļuvi ES līdzekļiem; uzsver, ka kohēzijas politikas projekti ir jāīsteno efektīvāk un vairāk pamanāmi uz vietas, nodrošinot reālus rezultātus, kas stiprina iedzīvotāju piederības sajūtu un atbalstu ES integrācijai;

20. uzsver, ka ES būtu jārīkojas efektīvāk stratēģiskās jomās, papildinot valstu centienus un atbalstot tos ar ES pašu resursu un koordinētu ieguldījumu kombināciju, un ka šāda rīcība stiprinātu Eiropas konkurētspēju, inovāciju, ekonomikas noturību, sociālo un teritoriālo kohēziju, vides un enerģētisko ilgtspēju un kolektīvo drošību; uzsver, ka, ņemot vērā *M. Draghi* ziņojuma konstatējumus, ir jāuztur atklātas un uz nākotni vērstas debates, ņemot vērā pieredzi, kas gūta no Eiropas Atveseļošanas instrumenta pieredzes; uzsver, ka ir svarīgi izveidot ES līmeņa investīciju instrumentus un instrumentus, lai finansētu stratēģiskus kopīgus ieguldījumus Eiropas sabiedriskajos labumos un pakalpojumos, un ka ir svarīgi pielāgot finansēšanas programmas, lai ņemtu vērā mainīgo tirdzniecības un inovācijas dinamiku; uzsver, ka patiesi jauni ES pašu resursi ir būtiski, lai Parlaments un Padome varētu pieņemt elastīgus budžetus, kas ļautu ES rīkoties autonomāk un samazināt atkarību no valstu budžeta iemaksām; uzsver, ka, piemēram, oglekļa ievedkorekcijas mehānisms varētu kļūt par jaunu ES pašu resursu, ko dalībvalstis atbalsta augstā līmenī; atgādina par Parlamenta nostāju priekšlikumā par daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam attiecībā uz nepieciešamību pārsniegt tā ierosināto noteikumu, saskaņā ar kuru ES ilgtermiņa budžeta apjoms nedrīkst pārsniegt 1 % no dalībvalstu kopējā nacionālā kopprodukta;

21. uzsver — lai saglabātu un uzlabotu ES globālo konkurētspēju, ES budžets būtu jāvienkāršo nolūkā samazināt nevajadzīgu administratīvo slogu, atvieglotu finansējuma saņēmēju piekļuvi tam un labāk kalpotu mērķim uzlabot ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, nodrošinot, ka finansējums sasniedz tos, kam tas visvairāk vajadzīgs, jo īpaši mazos un vidējos uzņēmumus, vietējās kopienas un sociālās ekonomikas dalībniekus, tostarp lauku, perifēros vai ekonomiski mazāk attīstītos apvidos; tomēr atgādina, ka vienkāršošanas centieni nedrīkst ietekmēt ne pamatprincipus, kas ir daudzgadu finanšu shēmas un tās programmu pamatā, ne arī vājināt demokrātisko kontroli pār to īstenošanu; uzsver, ka vienkāršošana ir jāpapildina ar stingrām garantijām attiecībā uz vienlīdzīgu piekļuvi, diskriminācijas aizliegumu un efektīvu pārskatatbildību, Parlamentam nodrošinot demokrātisku uzraudzību visā finansēšanas ciklā;

22. uzsver – lai sasniegtu ES konkurētspējas mērķus, klimatneitralitātes un ilgtspējas mērķi ir jāiekļauj ES institucionālajā un pārvaldības sistēmā; uzsver, ka reformās ir jāievēro Līguma noteikumi, tostarp LESD 194. pants, un tām jābūt pakļautām stingrai demokrātiskai leģitimitātes pārbaudei, iesaistot Parlamentu to izstrādē, finansēšanā un uzraudzībā; uzsver, ka ir svarīgi stiprināt iestāžu koordināciju un nodrošināt, ka lēmumi šajā jomā tiek pakļauti efektīvai parlamentārai kontrolei, tādējādi stimulējot Savienības demokrātiskos pamatus;

23. aicina Komisiju un dalībvalstis, ņemot vērā pašreizējās ģeopolitiskās

problēmas, izveidot patiesu Eiropas aizsardzības savienību un palielināt Eiropas ieguldījumus aizsardzības rūpniecībā, jo īpaši izmantojot patiesus Eiropas instrumentus ar jaunu finansējumu apvienojumā ar pilnīgu aizsardzības programmu, tostarp pret hibrīduzbrukumiem, nodrošinot, ka plānošana, izstrāde, iepirkums un spēju pārvaldība tiek veikta ievērojamam skaitam dalībvalstu rīkojoties kopīgi; aicina Komisiju uzlabot pašreizējo un turpmāko instrumentu saskaņotību, tostarp pārvaldības līmenī, lai nodrošinātu efektīvu demokrātisko kontroli pār jauno aizsardzības savienību; aicina ES pārvarēt tirgus sadrumstalotību saskaņā ar ieteikumiem Dragi, Letas un Nīnistes ziņojumos, izveidojot vienotu aizsardzības tirgu, kurā piemēro saistošus kopīgus noteikumus; norāda, ka šādi kopīgi noteikumi garantētu godīgu konkurenci un atvieglotu aizsardzības ražojumu savstarpēju sertificēšanu, vienlaikus nodrošinot pilnīgu sadarbspēju un savstarpēju aizstājamību, kā arī apjomradītus ietaupījumus un uzlabotu spējas un resursus; aicina Komisiju un dalībvalstis aizsardzības ieguldījumus iekļaut plašākā drošības koncepcijā, kas ietver arī kopīgas Eiropas iniciatīvas, jo īpaši Eiropas kopīgu interešu projektus aizsardzības jomā, kritiskās infrastruktūras stiprināšanu un pētniecības un izstrādes projektu attīstību, tādējādi radot un saglabājot kvalitatīvas darbvietas; aicina Eiropadomi vienoties par LES 42. panta 2. punkta aktivizēšanu, lai izveidotu kopēju Savienības aizsardzības politiku; uzsver, ka jaunajai aizsardzības savienībai ir jāpapildina, nevis jāaizstāj NATO; pieņem zināšanai to, ka dalībvalstis ir uzsākušas pakāpenisku Eiropas aizsardzības politikas izstrādi, vienlaikus izveidojot Eiropas Aizsardzības aģentūru (EAA) un sākot pastāvīgo strukturēto sadarbību (*PESCO*); aicina dalībvalstis turpināt darbu, lai pakāpeniski izveidotu Eiropas aizsardzības savienību ar kopēju aizsardzības koncepciju; atgādina, ka sākumfonda, EAA un *PESCO* izveidi, kā arī ES budžeta izmantošanu reglamentē ar kvalificēta vairākuma balsojumu; atgādina, ka saskaņā ar LES 44. pantu arī vairākas dalībvalstis kopīgi var nolemt izmantot kvalificēta vairākuma balsošanu;

24. uzsver, ka MI pārvaldības stiprināšanai ir jābalstās uz pārredzamību, pamattiesību aizsardzību un sabiedrības interešu aizsardzību saskaņā ar ES noteikumos balstīto pieeju; aicina Komisiju palielināt pašreizējā Eiropas Mākslīgā intelekta biroja lomu; atzinīgi vērtē kontinenta MI rīcības plānu ES MI modeļa izstrādei, kura pamatā ir sadarbība starp publiskā un privātā sektora dalībniekiem;

°

° °

25. uzdod priekšsēdētājai nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Eiropadomei un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.